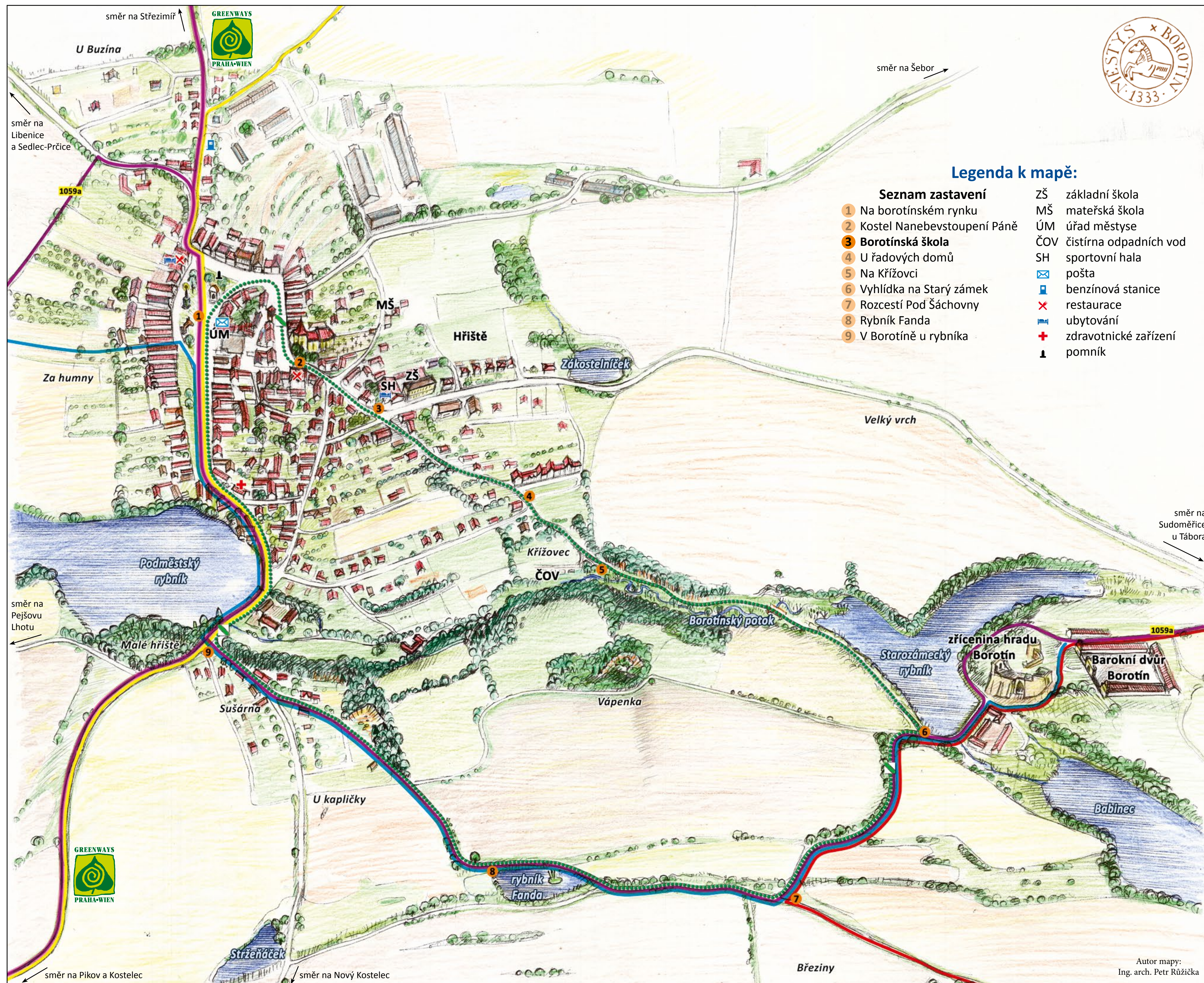

Borotínská naučná stezka J. E. Kypty

3. Borotínská škola

Legenda k mapě:

Seznam zastavení	ZŠ	základní škola
1 Na borotínském rynku	MŠ	mateřská škola
2 Kostel Nanebevstoupení Páně	ÚM	úřad městyse
3 Borotínská škola	ČOV	čistírna odpadních vod
4 U řadových domů	SH	sportovní hala
5 Na Křížovci	✉	pošta
6 Vyhlička na Starý zámek	⛛	benzínová stanice
7 Rozcestí Pod Sáčkovny	🍴	restaurace
8 Rybník Fanda	🏠	ubytování
9 V Borotíně u rybníka	🏥	zdravotnické zařízení
	🗿	pomník

Současnost borotínské školy

Základní škola a Mateřská škola Borotín, jak zní její oficiální název, je škola s devíti postupnými ročníky a s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Chloubovou školy je nové vytápění pomocí tepelných čerpadel na geotermální energii. Od července 1998 je v provozu sportovní hala s ubytováním vhodná pro různé druhy sportu, zejména míčové hry a tenis. Součástí školního areálu je také fotbalové hřiště s běžeckou dráhou. Mateřská škola se nachází v samostatné budově nedaleko odsud a má dvě třídy.

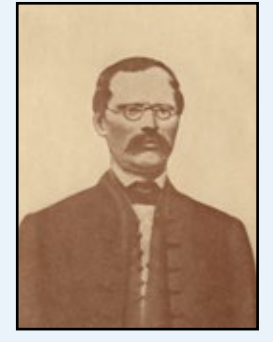
V čem je místní škola jiná? Zde je odpověď: „Jsme malou venkovskou školou rodinného typu s nižšími počty žáků ve třídách a s úzkým pedagogickým kolektivem. To nám – na rozdíl od velkých škol – umožňuje skutečně individuální přístup k našim žákům a pomáhá nám v prevenci výchovných a vzdělávacích problémů. I z tohoto důvodu jsou problémy s negativními jevy na naší škole minimalizovány.

Jednoznačné pozitivní roli má rovněž naše sportovní zaměření. Úspěchy naší školy neměříme pouze tím, kolik žáků se dostane na střední školu, ale hlavně tím, jak se nám daří ve spolupráci s rodiči přesvědčit žáka, aby si vybral obor, odpovídající jeho předpokladům. Jsme školou pro všechny žáky. Chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které

budou dobře uplatnitelné v životě, to znamená méně encyklopedických poznatků a více učení se zaměřením na praxi. To však rozhodně neznamená zrušení nadčasových principů výchovy a vzdělání. V oblasti výchovy se snažíme o to, aby se pojmy kázeň a řád nestaly pouze pojmy historickými. V oblasti vzdělání klademe velký důraz na čtení, psaní a počítání. Chceme být normální školou, otevřenou široké veřejnosti.“
Josef Kubeš, ředitel školy v letech 2006 – 2013

Jan Evangelista Kypta (1813 – 1868)
borotínský radák, pedagogický spisovatel a hudební skladatel

Dětství Jana Evangelisty Kypty
Chůf učít se a častý pobyt mezi učitelstvem, ať již ve škole, nebo v kostele při nacvičování a hraní skladeb při bohoslužbách, ale i při muzicírování na různých slavnostech, poutích, posvíceních, bálech, svatbách a pohřbech, působily na malého Kyptu natolik silně, že od útlého dětství netoužil po ničem jiném, než po povolání učitele. Později si do svého deníku poznamenal: „O Bože, pomoz mně, abych byl učitelem. Takové byly mé touhy, a pročez raději jsem snášel od tvrdého bratra Františka bítí, pohlavkování, za uši a vlasy tahání, když jsem místo na pastvu hnáni do školy utekl.“
Od roku 1822 začal v Borotíně působit kaplan pater Bernard Christlbauer. Byl to velký milovník hudby a zpěvu a pro umění zřejmě dovedl nadchnout i školní dítky. Ve svých vzpomínkách se k němu Jan Evangelista Kypta často vracel.
Následovalo však chmurné období Kyptova dětského života. V prosinci roku 1824, když bylo mladému Janu Evangelistovi jedenáct let, mu zemřel otec a v následujícím roce byl pater Bernard Christlbauer povolán do Kunžaku.

Rodinného hospodářství se ujal Kyptův starší, nevlastní bratr František. Ten mladého Jana okamžitě zapřáhl do práce. A tak školu i milované hraní vystřídal kydání hnoje, polní práce, tkalcovský stav a povinnost pást dobytek. Kypta si do svého deníku zapsal: „Od té chvíle byl jsem více k pasení dobytka a k jiné polní práci i domácímu přidržován. Dostal jsem na starost pasení volů. Byloť to krušné mě postavení! O ti volí! ti volí mne trápili.“
To vše mladého Jana Evangelistu velmi sužovalo, až jednou vyčerpáním a hladou omdlel. Na přímluvu místního učitele se nakonec mohl vrátit zpátky do školy, věnovat se hudbě a dokonce zastupoval učitele při výuce v první třídě. Z jeho deníku se dozvídáme: „Byl jsem celý šťastný a tedy spokojen. Netrvalo to dlouho, co jsem v této mé spokojenosti žil, a Bůh nejdobrotivější přivedl mne na pravou cestu, po níž nejsnáze mně bylo možno stavu učitelského dosáhnouti. Jednoho dne přišel k nám pan učitel s psaním, kterých od pátera Bernarda Christlbauera z Kunžaku byl obdržel. Vypravoval, že pan kaplan se na mne ptá, zdali ještě do školy chodím a hudbě se učím, pakli ano, že by si mne k sobě vzal a pro budoucnost se o mne postaral. Maminka s radostí svolila a já radostí nevěděl, co dělati mám a zdálo se mi, kdybych již v Kunžaku byl.“

Něco málo z dějin školství v Borotíně

O školství v Borotíně není mnoho historických záznamů, ale není pochyby, že Borotín měl ve středověku (stejně jako sousední Jistebnice) vlastní, dobře řízenou školu. Prvním doloženým učitelem v Borotíně je Matouš Tomáš Kralický v roce 1611. Další zmínky o borotínských učitelích pocházejí až z 18. století. V roce 1738 je zde připomínán kantor Antonín Pelikán a v dochované visitační zprávě o borotínské škole se poukazuje na špatnou školní docházku. Původní stará škola stála v centru Borotína před kostelem, poté byla v roce 1791 přemístěna do budovy dnešní radnice na borotínském rynku. S postupným zvyšováním počtu žáků byly některé školní třídy nevhodně rozmístěny v několika budovách. Proto okresní školní rada v Sedčanech nařídila v roce 1887 místní školní radě v Borotíně stavbu nové školní budovy. Muselo ovšem uplynout dalších dlouhých deset let než se žáci i jejich učitelé dočkali otevření nové moderní školy.

kronika téměř básnickým slohem popisuje tuto významnou událost následovně: „Sotva dne toho první paprsky sluneční osvítily zemi, již hřimavé otřesy ran z hmoždírův“ a ryčné zvuky sboru hudebních pozdravily den, pro městy Borotín a jeho okolí tak významný, tak památný. Prapory barev národních, jimiž téměř všechny domy okrášleny byly, svěžím vánkem selestice vítaly zástupy zblízka i zdáli přicházející, kteří účastnictvím svým přispěli chtěli ku zvýšení slavnosti tak významné. Před devátou hodinou ranní shromáždili se všichni účastníci na náměstí před starou školní budovou, odkud k nové školní budově odebrali se byla. Právod ten byl velkolepý! Zahájily její školní dítky se svými učiteli. Za nimi pořadem ubírala se nepřehlédlná řada družček, spolek zednicko-kamenicko-tesařský s praporem, spolek živnostenský s praporem, sbor hudební, místní sbor dobrovolných hasičů, místní školní rada, obecní zastupitelstvo, duchovenstvo, učitelstvo, zástupci spolku přespolních, členi občanské a hospodářské besedy a nepřehlédlný zástup obecního místního i přespolního. Zástup lidí byl tak silný, že dosahoval od staré školy až ku kostelu.“
*) Hmoždír – dělo, jehož charakteristickým znakem byla krátká hlava a mohutná ráže.

Nová školní budova na fotografii národopisce a učitele Čeika Habarta. Fotografie z přelomu 19. a 20. století.

Na fotografii Čeika Habarta je budova „staré“ školy na borotínském rynku, kterou navštěvoval i Jan Evangelista Kypta. Dnes je v této budově radnice, knihovna a pošta. Fotografie z přelomu 19. a 20. století.

Partneři:
Společenství obcí Čertovo břemeno a Městy Borotín

Informační panel byl zhotoven roku 2014 v rámci projektu **Zkvalitňování zelených stezek Greenways Čertovo břemeno.**

Projekt byl podpořen Místní akční skupinou Krajina srdce z „Fiche č. 6: II.1.3. Území zpřístupněné účastníkům cestovního ruchu“ a byl spolufinancován Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova – v rámci osy IV LEADER Programu rozvoje venkova ČR.

